บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการผลิตประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพสูงๆ เช่นแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับควบคุมเครื่องบินเป็นต้น ซึ่งมีการแข่งขันกันสูงเนื่องจากลูกค้าต้องการผลิตภัณฑ์ที่ราคาถูกลงและยังคงคุณภาพเท่าเดิมหรือดีกว่า ในอดีตผู้ผลิตประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ผลิตทางประเทศอเมริกาและทางยุโรป แต่ปัจจุบันผู้ผลิตจำนวนไม่น้อยได้ย้ายฐานการผลิตจากทางอเมริกาและยุโรปมายังเอเชีย เพราะต้องการลดต้นทุนการผลิตเนื่องจากค่าแรงงานถูกกว่าทางอเมริกและยุโรป อีกทั้งปัจจุบันนี้ประเทศทางแถบเอเชียหลายประเทศได้มีการพัฒนาและปรับปรุงด้านคุณภาพได้ทัดเทียมกับทางอเมริกาและยุโรปแล้ว ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ผู้ผลิตจากทางอเมริกและยุโรปมีความไว้วางใจในทางด้านคุณภาพของสินค้าที่ผลิตออกมาและต้นทุนการผลิตก็ต่ำกว่ามากเมื่อเทียบกับอเมริกาและยุโรป จึงได้ย้ายฐานการผลิตบางส่วนมาที่ประเทศไทย นั่นคือการผลิตประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์รวม (PCBA: Printed Circuit Board Assembly) ที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการควบคุมเครื่องบิน ซึ่งมีทั้งเครื่องบินที่ใช้ทางด้านพาณิชย์และโดยสาร เช่น แอร์บัสรุ่น A380 และรุ่น A320 เป็นต้น เนื่องจากเครื่องบินนั้นต้องการความปลอดภัยขั้นสูงสุด เพราะหากเกิดความผิดพลาดแล้วจะสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากมาย ดังนั้นลูกค้าจึงไม่สามารถยอมรับความบกพร่องของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ได้ ดังนั้นแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมเครื่องบินนั้นต้องได้รับป้องกันและควบคุมความชื้นที่จะเกิดขึ้นกับแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเพื่อยืดอายุการใช้งาน ดังนั้นกระบวนการที่ใช้ป้องกันและควบคุมความชื้นกับแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์คือ การเคลือบด้วยน้ำยาอะคริลิก (Acrylic Conformal Coating)

การเคลือบด้วยน้ำยาอะคริลิก (Acrylic Conformal Coating) นั้น จะมีการความคุมความหนาในการเคลือบเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์นั้นนำไปใช้ควบคุมส่วนไหนของเครื่องบิน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าอุณหภูมิและความชื้นของส่วนที่ถูกนำไปใช้งานมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด เช่นในห้องผู้โดยสาร หรือที่ห้องบังคับเครื่อง หรือส่วนอื่นๆ ดังนั้นความหนาของ

น้ำยาอะคริลิกที่เคลือบเพื่อป้องกันความชื้นบนแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์นั้น ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดมาให้ ซึ่งปัจจุบันลูกค้ารายนี้ได้กำหนดมาให้มี 2 ระดับ คือ ClassA 20 – 35 ไมครอน และ ClassB 40 – 55 ไมครอน นอกจากการควบคุมในเรื่องของความหนา (Coating Thickness) แล้ว ข้อบกพร่อง (Defect) ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเคลือบก็ต้องได้รับการควบคุมทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบด้วย ตัวอย่างของข้อบกพร่องได้แก่ ฟองอากาศ (Bubble) เคลือบบางเกิน (Insufficient Coating) เคลือบบนจุดที่ไม่ต้องการเคลือบ (Not Required Coating Area) เคลือบไม่ครบพื้นที่ (Incomplete Required Coating Area) เป็นต้น

แต่ปัจจุบันบริษัทกรณีศึกษาที่ผลิตประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์รวมนี้ ได้มีการร้องเรียนมาจากฝ่ายการผลิตว่าผลิตภัณฑ์มีข้อบกพร่อง (Defect) เกิดขึ้นในกระบวนการเคลือบน้ำยาอะคริลิกนี้ ซึ่งถูกพบโดยแผนกตรวจสอบคุณภาพ และข้อบกพร่องที่พบส่วนมากคือ เคลือบไม่เต็มตามพื้นที่กำหนด เคลือบในพื้นที่ห้ามเคลือบ น้ำยาเคมีไหลเข้าอุปกรณ์เชื่อมต่อ (Connector) และมีฟองอากาศ (Bubbles) จากข้อร้องเรียนดังกล่าวได้ตรวจสอบข้อมูลปัจจุบันและย้อนหลัง 6 เดือน (กุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2553) พบว่าผลิตภัณฑ์รุ่น “XXE17XXXACC” คุณภาพโดยรวมค่อนข้างต่ำ โดยเฉลี่ย 87.20% อยู่ที่ระดับ 2.64 Sigma ซึ่งผลิตภัณฑ์รุ่นนี้มีคำสั่งซื้อมากกว่ารุ่นอื่นและเป็นรุ่นที่พบปัญหามากที่สุด ดังแสดงในรูปที่ 1.1

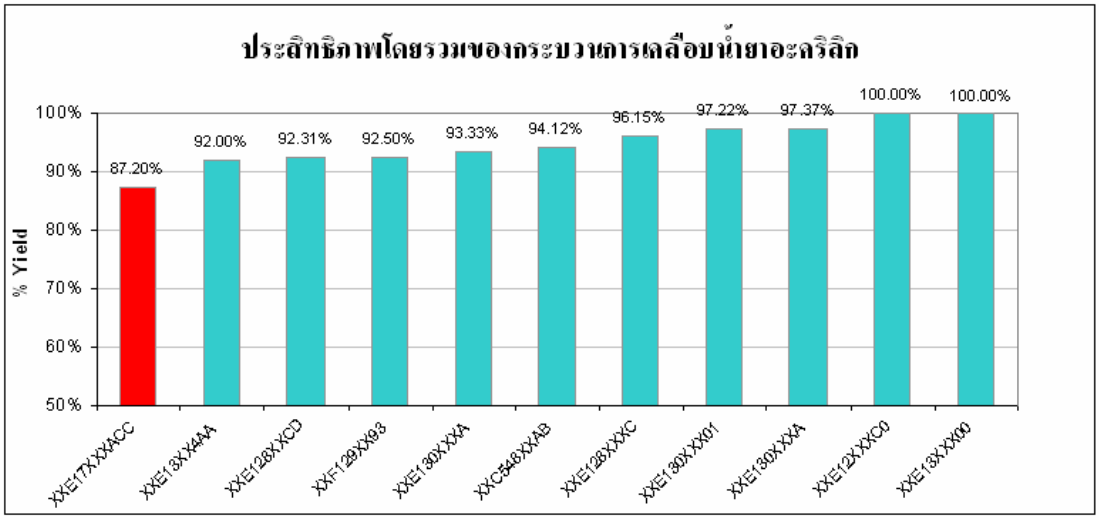

รูปที่ 1.1 แสดงประสิทธิภาพโดยรวมของการเคลือบน้ำยาอะคริลิกของผลิตภัณฑ์ทุกรุ่น

รูปที่ 1.2 แสดงประสิทธิภาพการเคลือบน้ำยาเคมีอะคริลิกของผลิตภัณฑ์รุ่น XXE17XXXACC

จากปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขและปรับปรุงกระบวนการเคลือบน้ำยาเคมีอะคริลิกนี้ เพื่อลดปริมาณข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของกระบวนการผลิต โดยงานวิจัยนี้จะใช้เทคนิคขั้นตอนการดำเนินงานตามวิธีของซิกซิกมา (Six Sigma) 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ขั้นตอนการกำหนดปัญหา (Define phase)
2. ขั้นตอนการวัดเพื่อระบุสาเหตุของปัญหา (Measure phase)
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis phase)
4. ขั้นตอนการปรับปรุง (Improve phase)
5. ขั้นตอนการควบคุมหลังการปรับปรุง (Control phase)

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อลดปริมาณข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเคลือบน้ำยาอะคริลิกและปรับปรุงกระบวนการผลิตแผงวงจรอิเลคทรอนิคส์รวม (PCBA) โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือตามแนวทางของซิกซิกม่า (Six Sigma)

2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมในกระบวนการผลิตแผงวงจรอิเลคทรอนิคส์รวม ในกระบวนการเคลือบน้ำยาอะคริลิก จากเดิม 87.20% เป็น 90% หรือมากกว่า

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

1. ดำเนินกิจกรรมภายในส่วนการผลิตประกอบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ของโรงงานกรณีศึกษา

2. ดำเนินกิจกรรมในลักษณะเป็นโครงการพัฒนาเพื่อการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา ซึ่งงานวิจัยนี้จะทำร่วมกับกลุ่มบุคคล (พนักงานบริษัท) ที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาโดยเฉพาะ

3. ดำเนินกิจกรรมเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงกับผลิตภัณฑ์รุ่น “XXE17XXXACC” และจะนำประยุกต์ไปสู่รุ่นอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายและใช้น้ำยาอะคริลิกชนิดเดียวกัน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จัดสร้างมาตรฐานของกระบวนการเคลือบน้ำยาเคมีอะคริลิกสำหรับแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์รวม เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผลิตภัณฑ์รุ่นอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดข้อบกพร่อง (Defect) ของกระบวนการเคลือบน้ำยาอะคริลิกสำหรับแผงวงจรอิเลคทรอนิคส์รวม (PCBA)

3. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุหลักที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพโดยรวมของการกระบวนการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ รุ่น “XXE17XXXACC”

4. ช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

5. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับลูกค้าของบริษัทกรณีศึกษานี้

6. ประหยัดต้นทุนในการแก้ไขผลิตภัณฑ์ที่บกพร่องประมาณ $15,000 หรือ 450,000บาท

1.5 เครื่องมือและอุปกรณ์ในงานวิจัย

1. ข้อมูลทางเทคนิคของเครื่องจักร
2. เครื่องวัดความหนา
3. ตราชั่งชนิดความละเอียดสูง
4. กล้องถ่ายรูป
5. นาฬิกาจับเวลา
6. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Excel,
7. โปรแกรม MINITAB
8. เครื่องมือวัดความหนืด
9. กาพ่นน้ำยาเคมีเคลือบ
10. แผ่น Dummy อะลูมิเนียม

11. แผ่นความหนามาตรฐานสำหรับสอบเทียบเครื่องวัดความหนา
12. เครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้น
13. เอกสารและน้ำยาเคมีอะคริลิกสำหรับเคลือบ

1.6 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินงานสามารถแบ่งออกได้เป็น 8 ขั้นตอน โดยดำเนินการตามแนวทาง DMAIC ของซิกซ์ซิกม่า คือ

1. ขั้นตอนสำรวจสภาพการดำเนินงานทางการผลิตและปัญหาที่มีผลกระทบด้านของบกพร่อง
2. ขั้นตอนกำหนดแผนงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (Define Phase)
    1) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาหาปัญหาที่เกิดขึ้นในสายการผลิต
    2) พิจารณาความสามารถของกระบวนการผลิตและปริมาณของบกพร่องในปัจจุบัน
    3) ศึกษากระบวนการผลิตทั้งกระบวนการ
    4) กำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
3. ขั้นตอนการวัดเพื่อกำหนดหาสาเหตุของปัญหา (Measure Phase)
    1) ข้อกำหนดจำเพาะของผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการตรวจวัด
    2) วิเคราะห์ความแม่นยำของระบบการวัด (Gauge R&R)
    3) ศึกษาหาปัจจัยอินพุตของแต่ละกระบวนการย่อยแผนภูมิก้างปลา (Fishbone diagram)
    4) ระดมความคิดเพื่อแจกแจงสาเหตุและผลกระทบของข้อบกพร่อง (Cause and Effect Matrix)
    5) สรุปผลและวางแผนขั้นตอนวิเคราะห์ต่อไป
4. ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา (Analyze Phase)
    1) หาความสามารถด้านสมรรถนะของกระบวนการปัจจุบัน (Process Capability)
    2) แจกแจงสาเหตุและผลกระทบของข้อบกพร่องในกระบวนการย่อยของกระบวนการเคลือบด้วยเครื่องแล้วพักบอร์ด
    3) ระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องและผลกระทบ (FMEA)
    4) วิเคราะห์ผลการทดสอบเพื่อเลือกปัจจัยที่สำคัญที่ต้องการนำไปทำการทดลองขั้นตอนต่อไป
    5) สรุปผลการวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและวางแผนขั้นตอนปรับปรุงต่อไป

5. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ (Improve Phase)
   1) ปัจจัยและตัวแปรที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันที (ไม่ต้องมีการทดลอง)
   2) กำหนดประเภทของตัวแปร
   3) การออกแบบการทดลองกับปัจจัยที่มีนัยสำคัญ (DOE: Design of Experiment)
   4) ขั้นตอนการทดลองและผลการทดลอง
   5) วิเคราะห์ผลการทดลอง
   6) ปรับปรุงกระบวนการตามสรุปผลการทดลอง
   7) กำหนดวิธีการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ
   8) ฝึกอบรมพนักงานระดับปฏิบัติการ
   9) สรุปขั้นตอนการปรับปรุงกระบวนการ
6. ขั้นตอนการควบคุมกระบวนการและตัวแปรต่างๆ (Control Phase)
   1) ออกแบบวิธีการป้องกันความผิดพลาด (POKA-YOKE)
   2) ออกแผนการควบคุม (Control Plan)
   3) เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ความสามารถของกระบวนการหลังการปรับปรุง
   4) สรุปผลการปรับปรุงที่ได้
7. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ
8. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

7. ขั้นตอนและตารางการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 แสดงแผนการขั้นตอนดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน								
	พ.ย. 53	ธ.ค. 53	ม.ค. 54	ก.พ. 54	มี.ค. 54	เม.ย. 54	พ.ค. 54	มิ.ย. 54	ก.ค. 54
ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง									
ขั้นการกำหนด (Define Phase)									
ขั้นการวัด (Measure Phase)									
ขั้นการวิเคราะห์ (Analyze Phase)									
ขั้นการปรับปรุง (Improve Phase)									
ขั้นการควบคุม (Control Phase)									
สรุปผลงานวิจัยและข้อเสนอแนะ									
จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์									